

або, навіть, із втратою державного суверенітету [1]. Таке співставлення, висвітлення або протиставлення зазначених вище явищ, що характеризують тенденції розвитку сучасного глобалізованого світу, на наш погляд не є переконливими та вірними.

Не можна в умовах сучасного інтегрування ігнорувати можливості використання співпраці незалежних демократичних держав, які мають однакові цілі соціально-правового або економічного взаєморозвитку, готові надати допомогу та розраховують на взаємність. Питання лише стоїть – у якій організаційно-правовій формі можна реалізувати таку потребу, що виходить із спільного національного інтересу. Передача частини повноважень з питань зовнішньої політики, міждержавної взаємодії, на наш погляд, не є безпосередньою загрозою для національного суверенітету. Реальною загрозою для міждержавного об'єднання є зловживання делегованими повноваженнями з боку спільного уряду або переслідування ним іншої мети, відмінної від тієї, що була проголошена у меморандумі, договорі або угоді. Отже обговорення питань наднаціонального є актуальним для правової дійсності України та таким, що потребує додаткового вивчення з метою моделювання оптимальної форми взаємодії, яка б дозволила поєднати інтереси окремої держави та відповідної асоціації держав.

Список використаних джерел

1. Лепешков, Ю. А. К вопросу о соотношении государственного суверенитета и наднациональности в международном праве / Ю. А. Лепешков // Беларусь в современном мире: Материалы X Международной научной конференции, посвященной 90-летию образования Белорусского государственного университета, Минск, 29 октября 2011 г. / редкол. : В. Г. Шадуцкий [и др.]. – Минск : Изд. центр БГУ, 2011. – С. 91-93.
2. Опришко В. Питання трансформації Європейського права в законодавство України / В. Опришко // Право України. – 2001. – № 2. – С. 27–30.
3. Статут Співдружності незалежних держав від 22 січня 1993 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.gov.ua./law/show/997_033

Мотиль І. І.,

заступник начальника ННІЗДН,
кандидат юридичних наук

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИХОВНОЇ ФУНКЦІЇ ПРАВА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Сучасний стан розвитку права, правової системи висвітлив значну кількість нагальних проблем, які стосуються основ державного та суспільного ладу, перспектив розвитку демократії, утвердження ідеалів рівності та свободи, проголошених як основні цінності в Основному Законі країни, що разом зумовило актуальність усього кола питань у галузі наукового осмислення проблематики правовиховного процесу.

І держава, і право сприймаються на рівні суспільної свідомості в іншій площині, відмінній від попередніх років офіційно визнаної ідеології, яка

орієнтована на досягнення у галузі прав людини розвинутих країн світу. Змінюються і загальні орієнтири у праворозумінні. На зміну нормативізму, етатизму поступово приходять ідеї лібералізму, людиноцентризму, соціально-правової держави, відроджуються демократичні цінності, проголошені на початку ХХ ст. [1]. Проте між проголошеними цінностями та реальним станом їх реалізації склався значний розрив, причини якого пояснюються як політичними, так і економічними чинниками. Продвітання корупції, тіньової економіки, пріоритет виконавчої влади над законодавчою та судовою, поява бюрократичної буржуазії, як особливого правлячого класу, поширення нігілістичних настроїв свідчать про хворобливий стан суспільства, кризу державного управління, що загалом охоплюються поняттям уявного конституціоналізму [2].

Водночас, значну частину проблем, що мають місце, можна пояснити кризь призму недоліків правового регулювання. Зокрема, криза торкнулася правоохоронних органів – основних суб'єктів забезпечення правопорядку. Малоєфективно функціонують інститути правового захисту, майже ніяк по суті не змінилося правосуддя, суди не стали незалежними та справедливими. Не сприяють досягненню мети регулювання колізії нормативних актів, пріоритет відомчого регулювання над законодавчим, низький рівень юридичної техніки правотворчих органів.

Над проблемами виховної дії права працювали представники юридичної науки, філософії, соціології, психології, чий праці склали фундамент для подальшого розвитку відповідної галузі теоретичних знань.

Значний вклад в дослідження теорії демократичної, правової держави зробили вітчизняні вчені – В. Д. Бабкін, О. В. Бермічева, Ю. М. Бисага, С. Д. Гусарев, А. М. Колодій, М. І. Козюбра, В. В. Копейчиков, В. О. Котюк, А. Ю. Олійник, В. В. Онопенко, В. Ф. Погорілко, П. М. Рабінович, В. М. Селіванов, О. Ф. Скакун, О. В. Скрипнюк, О. Д. Тихомиров, Ю. С. Шемшученко, І. В. Яковюк та ін.

Дослідження виховної функції права диктувалося логікою дослідження, прагненням більш всебічно розкрити сутність права, одним із найважливіших проявів якого виступає його виховна функція. Але ті перетворення, які відбуваються у правовому та політичному житті країни, спонукають до переосмислення окремих постулатів теорії виховної дії права кризь призму сучасності, наповнення їх новим змістом з урахуванням особливостей розвитку правової системи України.

Виховна функція – одна з функцій права, що складають внутрішню узгоджену систему. Аналізуючи різноманітні точки зору, висвітлені в літературі щодо виховної функції права, слід сказати, що вона є самостійною загальносоціальною функцією права. Характеризуючи виконуючу правову службову роль у вихованні, слід відмітити, що вона відображає відношення права до цього процесу, показує його як знаряддя соціальних перетворень, інструмент активного впливу на свідомість і поведінку особи, виражає спроможність правової системи до вирішення задач і досягнення цілей, що стоять перед суспільством в галузі соціального виховання. На сучасному етапі зростає значення виховної функції й у підході до дослідження поняття права.

Становлення правової держави неможливе без кропіткої роботи по формуванню правової системи України. Україна лише тоді стане

цивілізовану європейську країною, коли у неї буде створено дієвий правовий механізм по боротьбі зі злочинністю взагалі і, зокрема, злочинністю неповнолітніх. Чільне місце у цій системі повинна займати попереджувальна діяльність, одним з головних напрямів якої має стати вдосконалення правового виховання.

Проблема поліпшення умов правового виховання, хоча й неодноразово піднімалася науковцями, ще й досі не знайшли свого повного і всебічного роз'яснення як на сторінках педагогічної і правової літератури, так і в практичному плані. Натомість недоліки правового виховання та їх наслідки висвітлюються набагато детальніше, ніж методика недопущення виникнення таких дефектів або ж їх усунення, послаблення чи нейтралізації.

Правова система України, як факт правової реальності, тривалий час перебуває у стані оновлення, розвитку, що значною мірою характеризує особливості стану правопорядку, законності, правової культури, правового виховання та рівня розвиненості системи у цілому. Виявлення характерних особливостей щодо окремих елементів системи здійснюється сучасними дослідниками крізь призму саме цього фактора, який вказує на постійний рух, нестабільність в організації правового життя. Характеризуючи явище правовиховного процесу, цей фактор необхідно врахувати. Проте, крім зазначеного фактора, є значна кількість інших факторів-причин, які накладають відбиток на сферу здійснення виховної функції права і правового виховання та виступають як тенденції або закономірності функціонування правової системи України.

Список використаних джерел

1. Алексеев С. С. Общая теория права. Курс в 2-х томах, т. 1. – М., 1981. – 350 с.
2. Горшенев В. И. Способы и организационные формы правового регулирования в социалистическом обществе. – М., Юрид. л-ра, 2008 – 255 с.

Малента В. С.,

старший викладач кафедри кримінально-виправного права ІКВС НАВС, кандидат юридичних наук;

Кривицький Ю. В.,

старший викладач кафедри історії держави та права зарубіжних країн НАВС, кандидат юридичних наук

ІСТОРИЧНИЙ СПОСІБ ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПРАВА У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Постійний розвиток суспільства та соціальних відносин вимагає від кожної держави створення нових досконалих механізмів захисту прав і свобод людини, адже на теперішній час увагу світового співтовариства, міжнародних і національних урядових і неурядових організацій сконцентровано на проблемі належного забезпечення та захисту прав і свобод особи.

У цьому контексті прийняття Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – ЄКПЛ) 4 листопада 1950 р. стало революційною подією в міжнародному праві, оскільки вона не лише визначила певний перелік прав і свобод особи, як це зроблено в Загальній декларації прав